

AIESOPIMUS VANTAA-KERAVA TYÖLLISYYSSALUEEN MUODOSTAMISEKSI

1. SOPIJAPUOLET

Vantaan kaupunki

Y-tunnus: 0124610-0

Keravan kaupunki

Y-tunnus: 0127485-5

2. SOPIMUKSEN TAUSTA

Vantaan kaupunki ja Keravan kaupunki (myöhemmin Sopijapuolet) ovat aiemmin sopimuksella ”SOPIMUS YHTEISTYÖSTÄ VANTAAN JA KERAVAN TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEN KUNTAKOKEILUSTA” sitoutuneet keskinäiseen yhteistyömalliin lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa (myöhemmin Kuntakokeilu). Sopimus on kuntalain (410/2015) 54 §:ssä tarkoitettu sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja muusta Sopijapuolien välisestä yhteistyöstä. Sopimuksessa on määritelty Sopijapuolten toiminta, hallinto, valvonta, talous, henkilöstöä koskevat seikat ja kustannusten jakaminen sekä muut yhteistoiminnan kannalta tarpeelliset periaatteet. Sopimuksessa on todettu, että yhteistoimintaa varten ei perusteta kuntalain 51 §:ssä tarkoitettua toimielintä.

Kuntakokeilulain 3 §:n 1 momentin 13 kohdan c-alakohdasta ilmenevällä tavalla Vantaan ja Keravan muodostama kokeilualue on hyväksytty mukaan kuntakokeiluun. Kuntakokeilulain 1 §:n mukaan kuntakokeilussa on kyse määräaikaisesta kokeilusta, jonka aikana kunnat järjestävät alueellaan eräitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) ja kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (1386/2010) tarkoitettuja palveluja työ- ja elinkeinotoimiston asemesta, hoitavat eräitä työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa (1369/2014) ja kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) tarkoitettuja tehtäviä työ- ja elinkeinotoimiston asemesta ja antavat eräitä työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettuja työvoimapoliittisia lausuntoja työ- ja elinkeinotoimiston asemesta. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu on kuntakokeilulain 23 §:n (13.4.2022/287) nojalla voimassa 31.12.2024 asti.

Organisoiduttuaan kokeilualueeksi, Sopijapuolet ovat tehneet tiivistä yhteistyötä ja

lähentyneet toisiaan organisaatioina. Monipuolisten työllisyyden edistämiseen liittyvien valtiolle kuuluvien tehtävien järjestäminen ja hoitaminen kuntakokeilulain nojalla Vantaan ja Keravan muodostamalla kokeilualueella on luonut hyvät lähtökohdat sille, että Sopijapuolet muodostavat jatkossa erillisellä sopimuksella *hallituksen esityksessä eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi 207/2022 vp* tarkoitetun työllisyysalueen. Sitä puoltaisi osaltaan myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perustaminen ja sen kanssa tehtävä monialainen yhteistyö työllisyyteen liittyvissä asioissa. Säädettyäksi ehdotetussa monialaisen tuen yhteistoimintamallissa toimijoita olisivat työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos. Toimijat arvioisivat työttömän palvelutarpeen, laatisivat yhdessä työttömän kanssa monialaisen työllistymissuunnitelman, antaisivat ohjausta ja vastaisivat työllistymisprosessin etenemisestä.

3. SOPIMUKSEN KOHDE JA TARKOITUS

Tämän aiesopimuksen kohteena on *hallituksen esityksessä eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi 207/2022 vp* (myöhemmin hallituksen esitys) tarkoitetun *työllisyysalueen muodostaminen* Vantaan ja Keravan kaupunkien alueelle.

Sopimuksen tarkoituksena on ilmaista Sopijapuolten yhteinen tahto ja sitoutuminen siihen, että alkuvuodesta 2022 aloitettua yhteistä TE 2024 -viranhaltijavalmistelua jatketaan tarkoituksin, että Sopijapuolet muodostavat uudistuksessa valtiolta siirtyvien työvoimapalveluiden järjestämiseksi hallituksen esityksessä tarkoitetun *työllisyysalueen*. Sopijapuolet voivat sopia *työllisyysalueen* organisoimisesta hyödyntämällä kaikkia niitä mahdollisuuksia, jotka hallituksen esityksessä on annettu. Koska vahvistettua lainsäädäntöä ei vielä ole, Sopijapuolet toteavat, että yhteisessä valmistelussa on edettävä niiden raamien perusteella, jotka hallituksen esityksessä on annettu. Kuitenkin jos vahvistettu lainsäädäntö laajentaisi Sopijapuolten mahdollisuuksia sopia yhteistoiminnastaan, ei tällä aiesopimuksella rajoiteta näitä mahdollisuuksia. Sopijapuolten yhteinen tahtotila on, että molempien Sopijapuolten alueella turvataan tulevaisuudessakin työllisyydenhoidon paikalliset lähipalvelut ja työllisyysalueen muodostaville kunnille annettaisiin vahvistetussa lainsäädännössä mahdollisimman suuri vapaus sopia itse yhteistoimintansa muodosta.

Hallituksen esityksen mukaan vastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä olisi jatkossa kunnilla. Kunnan järjestämisvastuusta säädetäisiin *työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain* 2 luvussa. Kunta voisi järjestää työvoimapalvelut mainitun lain 2 luvun 12 §:n mukaan itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Näin ollen Vantaan kaupunki voisi järjestää työvoimapalvelut myös itsenäisesti. Kuitenkin kaikkien sellaisten kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000 henkilön tulisi sopia tehtävän hoitamisesta yhteistoiminnassa jonkin muun tai muiden kuntien kanssa. Yhteistoiminnasta sopivien kuntien yhteisen työvoiman määrän tulisi olla vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyyden hoitamiseksi perustettua yhteistoiminta-aluetta kutsuttaisiin *työllisyysalueeksi*. Työllisyysalueen tulisi olla lisäksi maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 2 luvun 13 §:ssä säädetäisiin tarkemmin kuntien yhteistoiminnasta järjestämisvastuun toteuttamiseksi. Kuntien, jotka muodostaisivat työllisyysalueen, tulisi sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kyseisellä alueella. Kuntalain mukaan kunta voi järjestää sille laissa säädetty tehtävät joko itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymällä. Kuntalain 8 §:n 1 momentin mukaan *lakisääteisessä*

yhteistoiminnassa järjestämisvastuu on kuitenkin kunnan puolesta toisella kunnalla tai kuntayhtymällä. Hallituksen esityksen säännöskohtaisten perustelujen mukaan työllisyysalueen kuntien yhteistoiminnassa olisi kyse kuntalain 8 §:n 1 momentin tarkoittamasta *kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta*. Perustelujen mukaan kuntien tulisi perustaa tästä syystä työllisyyspalveluiden järjestämistä varten kuntalain 55 §:ssä tarkoitettu kuntayhtymä tai sopia kuntalain 51 §:n mukaisesti, että niin sanottu vastuukunta hoitaa työvoimapalvelut muiden kuntien puolesta ja kunnilla on *yhteinen toimielin*.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 2 luvun 13 §:n 2 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen kuntalain 8 ja 9 §:iin. Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin yleisesti päätöksistä, jotka koskisivat työvoimapalvelujen tuottamista kuntien yhteistoiminnassa. Päätöksissä otettaisiin huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet. Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin poikkeamismahdollisuudesta kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohtaan. Se tarkoittaisi, että yhteistoiminnassa olevat kunnat voisivat sopia myös viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaan tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Työllisyysalueen vastuukunta tai kuntayhtymä vastaisi edellä mainituista tehtävistä. Kuntalain 8 §:n 3 momentin mukaan kunnalla on vastuu tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulisi sopia keskenään tehtävän hoitamisesta aiheutuvien kustannusten jaosta. Hallituksen esityksen säännöskohtaisten perustelujen mukaan järjestämisvastuu ei kuitenkaan itsessään määritä sitä, miten palvelut pitää tuottaa ja palvelun tuottamiselle on olemassa erilaisia variaatioita. Kuten todettu, tällä aiesopimuksella ei ole tarkoitus rajoittaa näitä mahdollisuuksia.

Hallituksen esitykseen sisältyvän *lain työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyen lakien voimaantulon* 1 §:n 2 momentin mukaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 12, 13, 15 ja 16 §:llä olisi poikkeava voimaantulo. Kyseiset säännökset, jotka koskevat työvoimapalveluiden järjestämisvastuun kriteereitä, järjestämisvastuullisista tahoista sopimista, ilmoitusvelvollisuutta ja valtioneuvoston päätöksenteko-oikeutta, tulisivat voimaan jo 1.4.2023. Aikaisempi voimaantulo olisi hallituksen esityksen mukaan tarpeen, koska järjestämisvastuussa olevien tahojen tulisi olla tiedossa hyvissä ajoin ennen järjestämisvastuun siirtymistä.

Valtioneuvostolla olisi viimekätinen toimivalta päättää työllisyysalueista, jos kunnat itse eivät pääse sopimukseen edellytykset täyttävistä alueista. Valtioneuvosto voisi myöntää poikkeuksen järjestämisvastuulliselle taholle asetettavista vaatimuksista voimaantulolaissa säädettävillä edellytyksillä. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu muodostaisi kunnille uuden valtioneuvoston tehtävän, johon kunnille osoitettaisiin hallituksen esityksen mukaan täysimääräinen rahoitus. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden ja heihin rinnastettavien maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen kunnille osoitettaisiin yleiskatteellisesta valtioneuvostosta erillinen rahoitus.

Työllisyysalueen kuntien tulee toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimielimestä (vastuukuntamalli) tai kuntayhtymän perussopimus kahden viikon kuluessa sopimuksen hyväksymisestä. Kuntien tulee toimittaa sopimus työ- ja

elinkeinoministeriölle kuitenkin viimeistään 31.10.2023.

Sopijapuolet toteavat, että tässä aiesopimuksessa vahvistettu yhteinen tahto ja sitoutuminen ovat edellytyksiä valmistelun etenemiselle aikataulussa. Sopijapuolet toteavat myös, että valmistelussa on kyse laajasta kokonaisuudesta, jonka eri osa-alueet edellyttävät valmistelijoilta niin Vantaalla kuin Keravalla merkittävää työpanosta.

4. SOPIJAPUOLTEN KESKINÄINEN LOJAALISUUS

Kuten tämän sopimuksen kohdassa 2 on todettu, Sopijapuolten nykyistä yhteistyötä määrittää yhteistyösopimus työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta, joka on voimassa kuntakokeilun voimassaoloajan.

Sopimusoikeudellisen lojaliteettiperiaatteen peruslähtökohtana on ajatus, etteivät sopimuspuolet voi keskinäisessä suhteessaan yksipuolisesti ajaa omia etujaan toisen osapuolen kustannuksella vaan osapuolten on tietyssä määrin otettava myös toisen osapuolen edut ja oikeudet huomioon. Lojaliteettiperiaatetta on perusteltu mm. sopimussuhteen yhteistoimintaluonteella, joka edellyttää osapuolten luottamusta ja yhteen hiileen puhaltamista sopimuksen täyttämiseksi.

Sopimuksen syntymistä edeltävä neuvottelulojaliteetti edellyttää taasen sitä, että osapuolet käyvät sopimusneuvotteluja rehdisti, reilusti ja hyvässä uskossa. Keskeistä neuvottelulojaliteetissa on sen varmistaminen, ettei toiselle osapuolelle anneta virheellistä mielikuvaa sopimuksen syntymisen mahdollisuuksista.

Keskinäisen lojaalisuuden lähtökohdista on aloitettu valmistautuminen TE 2024-uudistukseen Vantaan ja Keravan kokeilualueella. Vantaan kaupunginjohtaja on 25.1.2022 antamalla päätöksellään perustanut TE 2024-valmisteluryhmän valmistelevaan vireillä olevan työvoimapalveluiden järjestämisen siirtämisen toteuttamista. Valmisteluryhmän jäseniksi on nimitetty sekä Vantaan kaupungin että Keravan kaupungin edustajia. Valmisteluryhmän tehtäviksi on asetettu:

- Kaupunkitasoinen valmistelu TE-palveluiden siirron toteuttamiseksi
- Henkilöasiakaspalvelun ja yritysasiakaspalvelun organisoinnin valmistelu
- Osaamisen varmistaminen pysyvässä mallissa
- Talouden, hallinnon, henkilöstön siirron, viestinnän, ICT:n, tiedolla johtamisen, hankintojen ja päätöksenteon (hallintosääntö) valmisteleva
- Kerava-yhteistyön toteuttamisen valmistelu
- PKS yhteistyön toteuttaminen tulevassa mallissa, sekä toimintamallin käytännön valmistelun toteuttaminen yhdessä tukipalveluiden kanssa.
- Verkostoyhteistyön mallin valmisteleva

Valmisteluryhmä on kokoontunut useamman kerran helmikuun alusta alkaen. Sen alaisuuteen on perustettu alatyöryhmiä, joilla on omat vastualueensa ja jotka raportoivat valmisteluryhmälle. Myös alatyöryhmät ovat aloittaneet toimintansa. Alatyöryhmät ovat tällä hetkellä:

- Järjestämisvastuutapa
- Talous
- Henkilöstö (HR)
- Tilaratkaisut
- Viestintä
- Hankinta

- ICT
- Kasvatus- ja oppiminen rajapinnat
- Yritysassiakaspalvelut (e-palvelut)
- Henkilöasiakaspalveluryhmä

Valmistelun edetessä alatyöryhmiä voidaan tarvittaessa organisoida myös uudelleen.

Lisäksi TE 2024 valmistelua varten on Vantaan kaupunki nimennyt valmistelusta vastaavan päällikön sekä hankepäällikön, joiden tehtävänä on koordinoida valmistelua molempien Sopijapuolten tukena.

Sopijapuolet vahvistavat em. perusteilla yhteisen valmistelun jo alkaneen.

5. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä aiesopimus tulee voimaan, kun Sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus on voimassa siihen saakka, kunnes varsinainen sopimus yhteisestä työllisyysalueesta on allekirjoitettu.

Työllisyysalueen kuntien tulee toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle varsinainen sopimus yhteisestä toimielimestä (vastuukuntamalli) tai kuntayhtymän perussopimus kahden viikon kuluessa sopimuksen hyväksymisestä. Kuntien tulee toimittaa sopimus työ- ja elinkeinoministeriölle kuitenkin viimeistään 31.10.2023. Tämä aiesopimus on voimassa näin ollen korkeintaan 31.10.2023 asti, tai jos em. määräaikaa pidennetään, niin asetetun uuden määräajan loppuun asti. Aiesopimus raukeaa, jos hallituksen esityksessä tarkoitettu TE 2024-uudistus kaatuu, eli jos lakeja ei säädetä.

6. SOPIMUKSEN IRTISANOMINEN

Tämä sopimus voidaan irtisanoa Sopijapuolen toimesta kirjallisella irtisanomisilmoituksella.

Irtisanomisesta tulee neuvotella kuitenkin ensin toisen osapuolen kanssa. Sopimuksen irtisanovan osapuolen tulee korvata valmistelusta aiheutuneet kustannukset vastapuolelle. Jos Sopijapuoli joutuu päättämään sopimuksen toisen osapuolen sopimuksen vastaisen menettelyn takia, ei korvausvelvollisuutta tällöin ole.

7. MUUT EHDOT

7.1 Sopijapuolet sitoutuvat jakamaan yhteisen valmistelun sisäiset ja ulkoiset kustannukset erikseen laadittavan talousarvion perusteella asiakkaiden määrän mukaisessa suhteessa. Näitä kustannuksia ovat mm. yhteisesti sovitut konsulttipalvelut, valmistelusta vastaavan päällikön-, hankepäällikön- ja lakimiehen kustannukset. Muista kuin tässä sopimuksessa eritellyistä valmistelun kustannuksista sovitaan tarkemmin Vantaan ja Keravan yhteisessä kuntakokeilun johtotiimissä. Mikäli aiesopimus raukeaa siihen, että TE 2024-uudistus ei toteudu, Sopijapuolet vastaavat omista jo syntyneistä valmistelukustannuksistaan.

7.2 Sopijapuolet sitoutuvat osoittamaan organisaatiostaan valmistelulle riittävän resurssin mm. omien asiakkaidensa palvelun organisoimiseksi. Sopijapuolet toteavat, että valmistelussa tarvitaan molempien osapuolten erityisasiantuntemusta omista

asiakkaistaan ja kuntaekosysteemeistään. Myös Kerava nimeää osaltaan valmistelua koordinoivan henkilön.

7.3 Sopijapuolet sitoutuvat valmisteluryhmä- ja alatyöryhmätyöskentelyyn, sekä osallistumaan valmistelukokonaisuutta koskevaan suunnitteluun.

7.4 Sopijapuolet toteavat, että valmistelua ohjaa Vantaan kaupunginjohtajan 25.1.2022 päätökseen perustuen yhteinen valmisteluryhmä, johon kuuluu edustajia molempien Sopijapuolten organisaatioista ja jonka puheenjohtaja on kasvupalvelujohtaja Jaakko Niinistö tai hänen sijaisensa Vantaan kaupungista.

7.5 Sopijapuolet perustavat lisäksi Vantaa-Kerava TE 2024-johtoryhmän, jonka puheenjohtajana toimii Vantaan kaupunginjohtaja ja varapuheenjohtajana Keravan kaupunginjohtaja. Johtoryhmä asettaa kaupunkitasoiset tavoitteet valmistelulle ja seuraa niiden toteuttamista, sekä hyödyntää päätöksenteossa nykyisiä päätöksentekofoorumeita, kuten Vantaan konsernijaoston iltakoulua ja Keravan kaupunginhallituksen henkilöstö- ja työllisyysjaostoa. TE 2024-uudistusta koskevien lakien tultua hyväksytyksi päätetään valmistelun aikaisesta pysyvästä päätöksentekoa koskevasta toimintamallista.

7.6 Sopijapuolet toteavat, että valmistelussa syntynyt aineisto on tarkoitettu vain tässä sopimuksessa tarkoitettua valmistelua varten, eikä sitä ole lupa käyttää kolmansien kuntien kanssa käytäviin vastaaviin neuvotteluihin koskien muun työllisyysalueen muodostamista.

7.7 Sopijapuolet pidättyvät vastaavista neuvotteluista aiesopimuksen solmimisen jälkeen muiden kuntien kanssa koskien muun työllisyysalueen muodostamista, jotta Vantaan ja Keravan yhteiselle valmistelulle saadaan työrauha. Sopijapuolet voivat kuitenkin yhdessä päättää työllisyysalueen muodostamista koskevista neuvotteluista muiden kuntien kanssa. Sopijapuolilla on myös oikeus toimia Vantaan kaupunginjohtajan liitteenä olevan 25.1.2022 päätöksen mukaisesti eli mm. sopia PKS yhteistyön toteuttamisesta tulevassa mallissa, sekä valmistella toimintamallin käytännön toteuttamista yhdessä tukipalveluiden kanssa ja valmistella verkostoyhteistyön mallia.

7.8 Muutokset tähän aiesopimukseen on tehtävä kirjallisesti.

8. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Mahdolliset sopimukseen liittyvät erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla.

Jos erimielisyyksiä ei voida ratkaista neuvotteluteitse, tätä sopimusta koskevat riidat ratkaistaan hallintoriitana Helsingin hallinto-oikeudessa siltä osin, kun kysymys on julkisoikeudellinen.

Yksityisoikeudelliset riita-asiat ratkaisee Itä-Uudenmaan käräjäoikeus ensiasteen tuomioistuimena.

9. YHTEYSHENKILÖT

Vantaan kaupunki

Kasvupalvelujohtaja Jaakko Niinistö
jaakko.niinisto@vantaa.fi
p. 050 321 0548

Vantaan kaupunki

Työllisyyspalveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen
susanna.taipale@vantaa.fi
p. 0400 444 883

Keravan kaupunki

Työllisyysjohtaja Martti Poteri
martti.poteri@kerava.fi
p. 040 318 2108

Keravan kaupunki

Kaupunginkamreeri Teppo Verronen
teppo.verronen@kerava.fi
p. 040 318 2322

10. LIITTEET

Liite 1: Vantaan kaupunginjohtajan 25.1.2022 päätös TE2024 (työ- ja elinkeinopalveluiden siirtäminen kunnille) valmisteluryhmän perustaminen

11. SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Paikka ja aika

**Ritva Viljanen, kaupunginjohtaja
Vantaan kaupunki**

**Kirsi Rontu, kaupunginjohtaja
Keravan kaupunki**